

Колумбет О.М., д.п.н., професор, Жалба Б.В., студент
Київський національний університет технологій та дизайну

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

У сучасному світі зростає усвідомлення ролі спорту як фактору вдосконалення природи людини і суспільства. Здоровий спосіб життя в цілому, фізична культура і спорт, зокрема, стають соціальним феноменом, об'єднуючою силою і національною ідеєю, що сприяє розвитку сильної держави і здорового суспільства. У багатьох закордонних країнах фізкультурно-оздоровча і спортивна діяльність органічно поєднує зусилля держави, його урядових, суспільних і приватних організацій, установ і соціальних інститутів [1].

Мета дослідження – проаналізувати ефективність державної політики щодо формування здорового способу життя населення нашої країни засобами фізичної культури і спорту.

У розвинених країнах спорт на всіх своїх рівнях є універсальним механізмом оздоровлення людей, способом їхньої самореалізації, самовираження і розвитку, а також засобом боротьби проти асоціальних явищ. Саме тому за останні роки місце спорту в системі цінностей сучасної культури різко зросло. Світовий спортивний рух, складовою частиною якого є й український спорт, став одним із наймогутніших і масових міжнародних рухів. До олімпійського спортивного співтовариства входять понад 200 країн світу.

У сучасному світі спостерігається стійка тенденція підвищення соціальної ролі фізичної культури і спорту, яка виявляється: у підвищенні ролі держави в підтримці розвитку спорту, суспільних форм організації і діяльності в цій сфері; у широкому використанні спорту в профілактиці захворювань і зміцненні здоров'я населення; у подовженні активного творчого довголіття людей; в організації дозвіллевої діяльності й у профілактиці асоціальної

поведінки молоді; у використанні спорту як важливого компонента морального, естетичного й інтелектуального розвитку учнівської молоді; у залученні до занять спортом працездатного населення; у використанні спорту в соціальній і фізичній адаптації інвалідів, дітей-сиріт; у різкому збільшенні зростання доходів від спортивних видовищ і спортивної індустрії; у зростаючому обсязі спортивного телерадіомовлення і ролі телебачення в розвитку фізичної культури і спорту й у формуванні здорового способу життя; у розвитку фізкультурно-здоровчої і спортивної інфраструктури з урахуванням інтересів і потреб населення; у різноманітті форм, методів і засобів, що пропонуються на ринку фізкультурно-оздоровчих і спортивних послуг [2].

За часи соціально-економічних перетворень у нашій країні створилась ситуація недооцінювання державою і суспільством оздоровчої, виховної і соціальної ролі фізичної культури і спорту. Це призвело до тривожної ситуації у фізичному і духовному здоров'ї нації. Середня тривалість життя в Україні зменшилася на 3,5 роки і складає у чоловіків 61,2 року, у жінок – 72,7 року. За тривалістю життя український чоловік займає 135 місце, а жінка – 100 місце у світі. Серед основних причин смертності працездатного населення – травматизм, нещасні випадки, хвороби системи кровообігу, органів дихання і травлення, а також злоякісні пухлини. На території України за 6 останніх років втрати працездатного населення внаслідок передчасної смерті від отруєнь зросли в 2,6 рази (від отруєння алкоголем – більш ніж у 4 рази), від вбивств – у 2,2 рази, від самогубств – у 1,8 рази. З 1990 року в Україні спостерігається стійке погіршення епідеміологічної ситуації у зв'язку з туберкульозом. В Україні 1,3 млн. інвалідів, серед яких 60 % – у працездатному віці [3, с. 1].

Розглядаючи спорт як пріоритетний напрям державної політики можна запропонувати деякі рекомендації щодо підвищення її ефективності в Україні:

1. Сприяти підвищенню соціального статусу фізичної культури і спорту як однієї з складових національної ідеї. Пропагувати цінності фізичної культури і спорту, формувати ідеал фізичного здоров'я в ЗМІ, в межах державної

інформаційно-пропагандистської кампанії. Формувати суспільну думку, що сприяє підвищенню відповідальності батьків за фізичне здоров'я своїх дітей. Це дозволить долучити до занять фізичною культурою та спортом молодь та юнацтво, що матиме довгостроковий позитивний вплив на здоров'я населення України в цілому.

2. Залучати до розвитку оздоровчого спорту кошти з позабюджетних джерел (наприклад, за допомогою проведення лотерей, залучення спонсорів, встановлення податкових пільг тощо). Пропагувати економічні та соціальні результати збільшення витрат на фізичну культуру і спорт серед вітчизняних підприємців, господарських керівників, трудових колективів. 3. Сприяти впровадженню нових ефективних форм спортивного дозвілля, доступного для всіх верств населення. Проводити моніторинг змін у сфері фізичної культури і спорту, що впливають на здоровий спосіб життя населення України. Це дозволить своєчасно вносити зміни до виконання запланованих програм.

Література

1. Якубов Ю. Д. Модели государственной политики в области спорта / Ю. Д. Якубов // Вестник экономики, права, социологии. – 2012. – 4. – С. 211 – 213.

2. Бескровная В. А. Государственное регулирование и управление в сфере физической культуры и спорта : монография / В. А. Бескровная. – Великие Луки, 2006. – 360 с.

3. Копа В. М. Соціальна цінність модусу здоров'я : автореф. дис ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Вадим Михайлович Копа; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Одеса, 2005. – 18 с.